180
12

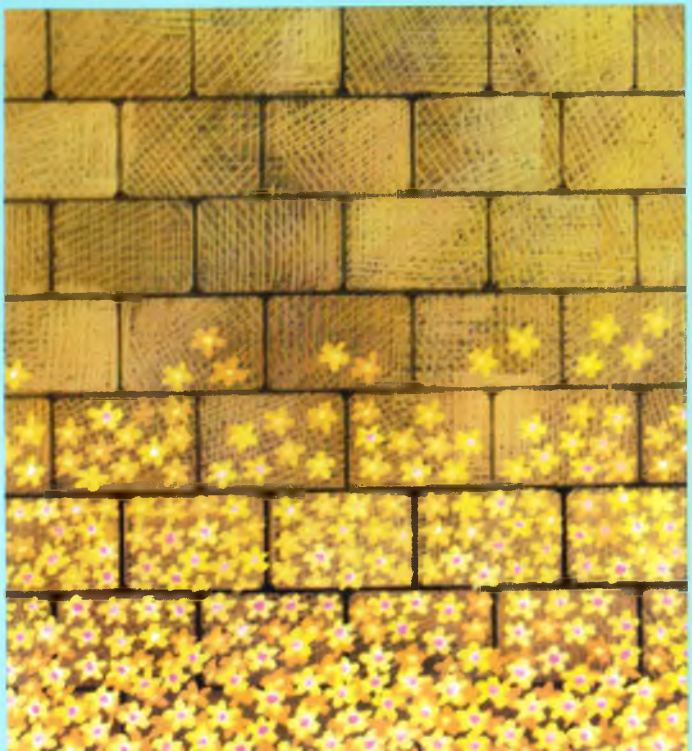
hasan hüseyin

BÜTÜN ŞİİRLERİ 12

kavel

7. basım

BİLGİ YAYINEVİ

HASAN HÜSEYİN • kavel

BİLGİ YAYINLARI : 180
HASAN HÜSEYİN BÜTÜN ŞİİRLERİ : 12

ISBN 975 - 494 - 414 - 8
93 06 Y. 0105 0590

Birinci Basım 1963
İkinci Basım 1967
Üçüncü Basım 1972
Dördüncü Basım 1982
Beşinci Basım 1984
Altıncı Basım 1987

Yedinci Basım
Kasım 1993

BİLGİ YAYINEVİ
Meşrutiyet Cad. 46 / A
Telf. 431 81 22 434 12 71
434 49 98 434 49 99
Faks 431 77 58
06420 Yenişehir Ankara

BİLGİ DAĞITIM
Babıâli Cad. 19 / 2
Telf. 522 52 01 526 70 97
Faks 527 41 19
34360 Cağaloğlu - İstanbul

HASAN HÜSEYİN

Bütün Şiirleri

12

KAVEL

BİLGİ YAYINEVİ

kapak düzeni : fahri karagözoğlu

HASAN HÜSEYİN'in yayımlanmış yapıtları

şiir

kavel (1963 yeditepe şiir armağanı, 7 basım)
temmuz bildirisi (5. basım)
kızılırmak (9. basım)
kızılkuğu – şiirin uyanışı
(trt – 1970 kitap başarı ödülü, 5. basım)
ağlasun ayşafağı (4. basım, yapıtın tümü)
oğlak (6. basım)
acıyı bal eyledik (10. basım)
kelepçemin karasında bir ak güvercin (5. basım)
koçero vatan şiiri (4. basım)
haziranda ölmek zor (5. basım)
filizkıran fırtınası
(1981 ö. f. toprak ve nevzat üstün şiir ödülleri, 4. basım)
acılara tutunmak (4. basım)
ışıklarla oynamayın (3 basım)
kandan kına yakılmaz (5. basım)
tohumlar tuz içinde

öykü

öhhööö!
made in turkey (3 basım)
bıyıklar konuşuyor (2 basım)

gezi

bağdat basra yollarında

çalışma

kalmasın ellerim sizlerden uzak
(bedrettin cömert'in şiirleri, 1979)
eleştiriye boş kala
(bedrettin cömert'in eleştiri yazıları, 1981)

çocuk kitapları

1) eşeğin gözyaşları, 2) aşıcı baba, 3) ormanın öcü, 4) ressamın bıldırcınları, 5) becerikli çocuğun düşleri.

dizgi faruk kaya
tel 230 85 76
baskı cantekin matbaacılık yayıncılık ticaret ltd. şti.
tel 433 30 84 – 435 83 56

İÇİNDEKİLER

kavel'in kısa yaşamöyküsü 7
kokmuşlar mezarlığı 11
akşam delisi 13
ayazda kabakçekirdeği 17
eşkıya 21
türkçe uyanmak 27
portresi 29
yedi çatallı kazık 31
döl yorgunu 43
kavel 45
efendiler 47
tutanak 49
geçitte geyikte güzelde 59
şapka 63
yitikler çıkmazı 65
o ateşler orda uzak 67
fettah 73
gecekondu aynası 77
kocabebek 81
şafakta 83
alacakaranlıkta kimlik 85
cezayiruna 89
sondan bir önceki çarşamba 91

KAVEL'İN KISA YAŞAMÖYKÜSÜ

'Kavel', günışığına çıkabilme olanağına kavuşmuş ilk kitabımdır benim. Ondan öncekilerin serüvenlerini **'Koçero Vatan Şiiri'** adlı kitabımın önsözünde kısaca anlatmıştım.

Gerçekte, ilk kitabımın **'Hiroşima'** olması gerekirdi. Ne yazık ki **'Hiroşima'**, Düşün Yayınevi'nde çıkan yangında gitti (1962). Yayımlanmış şiirlerimden oluşturduğum bir kitaptı bu, o yüzden, dosyanın yokolmasını önemsemedim. Oysaki kopyası da yoktu bende.

1963'de, Ataç dergi ve yayınevi yönetmeni Şükran Kurdakul dostumdan bir öneri geldi: kendisinin, Necatigil'in ve benim şiir kitaplarımızı yayımlamayı düşünüyordu.

O günlerde, ünlü 'Kavel Grevi'nin destanına çalışıyordum; kimi bölümlerini de yazmıştım. Kurdakul'un önerisi üzerine, destan çalışmamı bir yana ittim. **'Hiroşima**'yı yeniden toparlayıp düzenlemeğe koyuldum. Adı yine **'Hiroşima'** olsun istiyordum.

Kitap bitti. Adını **'Kavel'** koyduk.

Şiir kitaplarına çizimler koyma gibi bir alışkanlık vardı o yıllarda. Hem kapağını yapsın, hem de uygun sayfalara çizimler hazırlasın diye, dosyayı ressam Balaban'a yolladım. Balaban, Bursa'nın Secköy'ünde yaşıyordu o yıllarda.

İki ay sonra Balaban'dan bir mektup: "Kavel'in kapağını ve desenlerini mum ışığında çalışarak, yer yer de çok duygulanarak yaptım, yolluyorum."

Kapağı ve resimleri, kitapla birlikte İstanbul'a, Şükran Kurdakul'a postaladım.

'63 kasımında basıldı kitap. Küçük boy, tıkız sayfalı bir kitaptı bu. Tasarladığım kitapla hemen hiç ilgisi yoktu. Balaban'ın dört renkli düşündüğü kapakta yalnızca mavi vardı. Çizimlerden kimileri de konulmamıştı kitaba. Bozuldum! Çok sevdiğim Kurdakul bunu bana nasıl yapardı?

Sanatçı alınganlığı işte!..

Ataç Yayınevi'nin parasal sorunlarını filan düşünecek durumda değildim. Üzüldüm ve küstüm Kurdakul'a. Kitabı elime almak istemedim. Oysa kitap sevildi, ilgi gör-

dü, benden habersizce katıldığı **'Yeditepe Şiir Armağanı'**nı kazandı (1963).

Ekmeğimi gazetecilikten ve gülmece yazarlığından kazanıyordum. Araya yeni kitaplarım ve olaylar girdi, **'Kavel'**in yeni basımını düşünmeğe vakit bulamadım.

Hem, o yıllarda, yeteri sayıda yayınevi de yoktu.

'Kavel'in ikinci basımını, 1967'de, o günün koşulları içinde, ben kendim yaptım. Çalışmakta olduğum basımevindeki birikmiş alacaklarımı kurtarmak için bu yolu seçtiğimi belirtmeliyim. Kitaba yeni şiirler eklemiş, belgesel nitelikli bir de yazı koymuştum. Ayrıca, basımevindeki alacaklarıma karşılık 6500 veya 7000 adet bastırmıştım. Bunun yarısını ikinci, yarısını da üçüncü basım olarak düşünüyordum. Çünkü, 1967'lerde, bir şiir kitabı için en iyimser sayı, 3000'di; daha yukarısı düşçülük olurdu. Üstelik, 3000 kitabı, özel ilişkilerle dağıtmak ve tüketmek kolay değildi. Gerçekten de kolay olmadı! 3000 kitabı beş yılda elden çıkarabildim.

Kitabın üçüncü basımı, ocak 1972'de yapılabildi. 3000 adet iç hazırdı; bir ressam arkadaşım, üçüncü basım için yeni bir kapak yaptı.

Halkımız der ki "Güzelin yazgısı çirkin olur." Doğru, demek gerekiyor bu söze. 1963'de 'Yeditepe Şiir Armağanı'nı kazanmış olan, beğenilmiş, sevilmiş, hakkında çok yazı yazılmış bir yapıt, benim beceriksizliğim, ilgisizliğim yüzünden, okurundan ayrı düşme tehlikesiyle karşı karşıya gelmişti.

1977 şubatında, kitabı yeni basıma hazırladım. İstiyordum ki, sağlıklı bir basım ve dağıtımla okuruna ulaşsın bu sevdiğim, güvendiğim yapıt. Ne yazık ki, araya yeni yapıtım **'Haziranda Ölmek Zor'** girdi, 1977 yılında. Yeni kitaplar, yeni olaylar derken, aradan yine yıllar geçti. Gelin de, "güzelin yazgısı çirkin olur" sözüne inanmayın!..

'Kavel'in kısa yaşamöyküsü işte bu!

Onu, 1982'de kardeşlerinin arasına katıyor, yıllardır yoksun kaldığı havasına suyuna kavuşturuyorum. İnanıyorum ki, ilk basımıyla 'Yeditepe Şiir Armağanı'nı kazanan bu yapıtım, tezgünde okurun eline ulaşacak ve hakkı olan yere oturacaktır.

(Ankara, Temmuz 1982) **H.H.**

KAVEL

KOKMUŞLAR MEZARLIĞI

güneşse güneş benim beyoğlubeyler
topraksa toprak benim beyoğlubeyler
birşey var anlamadığım bu sabahlarda
eski saraylarda bu yeni saltanatlar
saksılarda çiçek diye kızgın namlular
demirin kömürün petrolün kalleşliği
birşey var anlamadığım bu sabahlarda
kayguysa kaygu benim beyoğlubeyler
bayramsa bayram benim beyoğlubeyler
ya siz kimsiniz

kentlerin göbekleri suların en kadını
kadının en körpesi sofraların padişahı
birşey var anlamadığım bu yasaklarda
ben güldükçe neden karartılır ışıklar
duvarlar yükseltilir köpekler kışkırtılır
kundakta bebek suçlu tarlada tohum
birşey var anlamadığım bu yasaklarda
umutsa umut benim beyoğlubeyler
savaşsa savaş benim beyoğlubeyler
ya siz kimsiniz

bu kokmuşlar mezarlığı imamlar sofrası bu
omuzlardan omuzlara bu korku tapınakları
akşamla kargalarla nargilelerle
leblebici bakkalbaşı minder minder üçotuzüç
birşey var anlamadığım bu yezit yalanlarda
yarınsa yarın benim beyoğlubeyler
barışsa barış benim beyoğlubeyler
ya siz kimsiniz

kimsiniz ey şimdi müzelerde yerleri belli
eski beyler yeni beyler bey eskileri

AKŞAM
DELİSİ

bütün oyunlar bitti — bir sen kaldın yalnızlığımda
bir başka dünyadayım artık — beni çocuklar bile anlıyor
yıktım boğaları bir bir — bana gül atma yıkıldım
ne yapsam nasıl etsem nasıl boğsam öz çocuğumu
git — ona git — çek gözlerini — ben yorgunum
[yokluğuna
bilsen ne güzel yokluğuna
parmaklarımda o hiç kurtulamadığım acı uğultu
yokladım kapıları tek tek — dönüp ülkene düştüm
bilsen ne güzel düştüm
tatlı bir kıpırtının ötesindesin
çocuksu korkularını giyiniyorsun
yaralı bir temmuz ikindisisin
hırçın sularıma iğilmiş

ben akşam delisiyim — çokyönlü duraklarda hızlıca
[sular
bütün müzikler susar — renkler ölür — bir sen kalırsın
[yalnızlığımda
çevreler göçer — yüzler eskir — bir sen kalırsın
[yalnızlığımda
mahpusların ilk gün şaşkınlığı bu benim senden
[yıkılmışlığım
bilsen ne güzel yıkılmışlığım
git — ona git — çek gözlerini — ben yorgunum
[yokluğuna
bu benim en güzel yenilmişliğim
bilsen ne güzel yenilmişliğim
sana sesler getirsem tanımadığın
ürpertiler getirsem yaşanılmamış
sana seni getirsem yitiklerinden
ikimiz elele bir yola düşsek
herhalde büyük işler yapabilirdik

ay serilir — bir eski tablo değer gözlerime — ölürüm
kötü noktada düştüm — ben senin yasak ülkene
[düştüm
bilsen ne güzel düştüm
sen belki o değilsin sen çok saraylardasın şimdi
o güzel çizgilerinde hoyrat parmakları aptallıkların
hep yumruk oluyorum — kahroluyorum — o sömürge
[gözlerin
bir kavgadan bir kavgaya o sömürge gözlerin
git — ona git — çek gözlerini — ben yorgunum
[yokluğuna
bilsen ne güzel yokluğuna

beni böyle darmadağın düşünüyorsan
gözlerine dolaşıp dolaşıp düşüyorsam
yeniksem yıkılmışsam çıldırıyorsam
çok yalnızım seni alıp götürüyorlar
seni benden parça parça götürüyorlar
suyumu aranıyorum mayın tarlalarında

AYAZDA
KABAKÇEKİRDEĞİ

yaşayıp yaşlanmadan ölmek bu zübükler arenasında
zimmette bir de bayram, yâni bayram, yâni kucaklaşalım
gözlerine baktıkça silâhlar sarkıyor balkonlarımdan
gel ben seni bir öpeyim şu bütün çırılçıplaklığımla

bu sokaklar beni böyle, yanpiri yengeç salapurya
bir sabah sürerler ki kapına için çekerse kullan
ah benim sürü yanım çocuk gönlüm kör gözlerim ah
bir şişe rakı patlatmışım dilekçemin altına

ben sana kardeş diyorum sen hep hitlerini kullanıyorsun
bilirim mor gecelerini rasputin şamdanları
bu çelenk senin için yalnız senin için bu kanlı bebek
ola ki mermer konuşa inciler oynaşa tabaklarında

hep sonbahar olunuyor unutulmuş istasyonlarda
hep yorgun günaydınlar, nedense hep hacıderviş
artık sevişmek de kesik — ya biz nasıl buluruz ellerimizi
uy allah, uy koca allah, kürk verip don vermeyen allah

oysa ben it de değilim ekmek fırınlarda bile değil
ölüsü kokmuş korkuluğun ben hâlâ uyruk kuyruk
ulan nasıl da harcıyorlar adamın tekesini
toplum kahretsin topunu bu rezil sivrikülahlılar

tespihli devrimböceği geri geri tümdengelim
ne yalanlar gelip geçti bu güneşin önünden hey
ayılar inlerine kuşlar yuvalarına, ya ben hangi yıldıza hey
bit öldü bitsiz kaldı bereketli yoksulluğumuz

bir porsiyon demokrasi nevyorkun çarşısından
oturmuş bitlis dağına oruç tutar bizimki
alicengiz fabrikası guguklu berberaynası
diyalektik yangeldizm nasyonal ebemgümeci

ben gayrı türkü söylüyorum tepelenmiş gecelerimde
yıldızlardan söylüyorum, pireli bahar güneşlerinden
bir de kız seviyorum sesimin en yanık ortasında
sosyal adalet içip sokaklara seriliyorum

gerilerde kaldı şimdi
fırtınanın borularla üflendiği günlerin güzelliği
o tanrılar gitti gider
o yaprak o dalda bir daha açmıyacak
o dalda allanıp ballansa da o elma
ne o dal eski daldır artık
ne de elma o elma
o kanat o gölgeyi o suya
bir daha bırakmıyacak
beni bulutlarda dolaştırırdı alnındaki bahar yelleri senin
işte bahar
işte alnın, sevdiğim
işte ben
bir gerçek ki çıldırmaktan korktuğum
o esinti gitti gider

dolmuşum
dolmuş da donanmışım gelecek bayramlarca
kalmışım bıçaksırtı arefelerde
ne bir ses
gecelerce inlediğim o ormanlardan
ne de bir soluk
belki cırcırböcekleri çamlarda
belki yaprak yaprak dökülenlerim
bir hazin türküdür şimdi köroğlu
bir hazin türküdür banka reklâmlarında
o heyhey gitti gider

söyler bir bu dağlarda bir çoban bir beşik bir gece–
[menekşesi
dinler nakışlarda bir çift ceylangöz
hey benim deli gönlüm delicoş gönlüm
çıplak ata çıplak kılıç
gibi çıplak dağlarda
o dağlar gitti gider
o dağlarda o heyheyler yok artık
bir gözüm yıldız kaymalarında
bir elim radarlarda
sızlatır biryerlerimi bir eski aşk masalı
uzay sinyallerine nöbette kulaklarım

odun indirirler dağdan
oy lilişan lilişan
dağları indirirler
ve kadın çıkarırlar dağa
dağdan dağı indirenler
oy lillşan lilişan

dağlara kesmiş içim
bu hangi dağlar?
vursam seni çıksam sana dağlar diye ey tuksaklığım
dağlarım
tutkularım
sevdâlarım oy!
ey güzel aldanışı, bitmez çocukluğumun
gülüşür burnuma dağ serçeleri
bir türkü dolaşır akşamlarımı — zulüm zulüm üstüne
türküm kerem kerem
dörtyanım keşiş
değmesin güvercinin kırık kanadı suya
kana kesivermesin akşam suları
çetelerim, işkilli çetelerim
korkular silâh olur — zulüm zulüm üstüne

alıp çıkmak tutsaklığı dağlara
tutsaklığı alıp inmek dağlardan
zulüm zulüm üstüne
ey benim destan yalnızlığım
harmansonu yangınyeri bu zindanalacası
dağlara kesmiş içim
dağlarım oy
tutkularım
tutsaklığım oy!

şimdi tutun beni getirin dağlarımdan
şimdi tutun beni götürün dağlarıma
kim susturabilir şuramda öten kuşu
güler baltalara kahkahalarla
düşlerime kök salan bu obur ağaç
zincir beni alır beni yatırır türkülerde
söyler bir bu dağlarda bir çoban bir beşik bir
[gecemenekşesi
dinler nakışlarda bir çift ceylangöz
dinler sabrım ağıt ağıt
dinler öfkem silâh silâh
umudum göz göz

ey benim yaratan kızgınlığım
bitmeyen tuksaklığım, başkaldıran güzelliğim ey
ormanlar oluyor bakışın
birdenbire yürüyüşler gülüşün
kurşunlara iplere işkencelere
beni hep çağırsan da böyle ışıklı
gitmesem uzaklara
mermerlere mermerlere yontsam seni bitmesen
zincirlere zincirlere vursam seni susmasan
yaslansam yüreğimde yatan dağlara
sarsam seni savaş diye aşk diye barış diye
yangınlara yangınlara çizsem seni bıkmadan

TÜRKÇE
UYANMAK

sonra birden bir gökyüzü başlar kitaplarda yok
kırık akvaryum acısı — bu belki biraz evrim
soyubitmiş hayvanların ulusal şaşkınlıkları
bataklık — manda uykusu — gagarin'siz gökyüzü

dörtbuçukaltı bir fotoğraf bu senin vatandaşlığın
yataklar çoğaltmaz kişiyi eşekliğin lüzumu yok
ha mezarlık kente bakar — ha kent mezarlığa dönük
şöyle gerilimli sövmek daha insanca, yalvarmaktan

leylekler gidince ağlarmışsın, eh o senin bileceğin
kişi işsiz de yaşarmış — bak buna hiçbir diyecek yok
bir kadeh gece içmek — çok çok azalmak dilencilerce
tirenli uzaklıklar — eskitilmiş gözyaşlarında

ben tutar ateş veririm ama çok suçsuz bir akşama
öksüz bir sabah yanıltır beni — kitaplarda yok
kimi söz yalvaç getirir kimi söz kıral götürür
sonra yaşamak diye biz tutar yeniden ölürüz

ben balık diyorsam kaptansız gemileri anlamalısın
bir gagarin çıkageldi kırıldı tüm oyuncaklarım
ben artık büyük olmalıyım — yeryüzü fındık fıstık
nasıl da utanıyorum sadakalardan!

uzaklarda bir harmansarısı — yangınlara benzer —
[benzemez
sonra birden bir gökyüzü gagarinlerden başka
bir hitit kalıntısı — yaşlı karıncaların bulup getirdiği
nekadar da yalnızız deliliklerimizde!

PORTRESİ

tarlakuşlarına inanır
allaha inanmazdı
denizi ilk gördüğü gün
ölüm ölüm diye bağırdı
ve gözlerinde mavi
yıllarca çalkalanıp durdu

bakınca ağaçlar inliyor
taşlar toz olurdu içteniçe
suların akışında bulduğu neydi
neden ıslık çalardı rüzgârda
neden ağlardı

bir dostu vardı mahpustu
pas tutmuş yıllaryılı zinciri
delirmek bir hızlı yaşamaktı
zamana sığmamaktı bunu bilirdi
bir köpeği vardı adı doç'tu
aşksız geceler gibi karaydı
göğsü yürek biçiminde aktı
zincir sesleri geliyordu ötelerden
karanlık uluyordu korkunçtu
ve gözleri bal damlası kadar tatlı
forsa gözleri gibi uzaktı

bir sevdiği vardı adını kimse bilmez
bir dileği vardı anlaşılmaz
alnına gecelerce çökmüş gölgesi
onu hem herkes bilir
hem de hiçkimse bilmezdi

birgün bütün okuduklarını unuttu
birdenbire sevdiklerini unuttu
nesi varsa yaşanmış
bırakıp gitti

YEDİ
ÇATALLI
KAZIK

üçüncü mevki yolcusuyduk
üç kişiydik
üçümüz de
şehvetle köylü cıgarası içiyorduk

biri bendim
biri istanbul'u merakım
biri iş derdi

üç gün üç geceden sonra üçümüz
haydarpaşa deyip durduk
haydarpaşa'da bir tiren durdu
pişmanlığa benzer bir tiren durdu
gözlerimiz bizden yana değil artık
yağlıboya bir istanbul, çıldırasıya!

boğaz'ı motorla geçeceğim
aptal yerine korsan yüzerek geçeceğim
sirkeci'den gece vakti bir tiren
ve kımıl kımıl savaşlar avrupası
ve petrol
ve petrolün imansız saltanatı
avrupa'yı çok merak ediyorum
avrupa'yı çok merak ediyorum
avrupa'yı çok merak ediyorum
kurşunlu barış türküleriyle hıncahınç caddeleri
düşünen boşveren sövüp sayan geceleri
susuzluğa benzer bir kıyamet içinde
kırık dökük umutları dev sancıları
tüm alkole batmış ekmek ve gazeteyi
parlayan alacakaranlıkta buram buram şiiri
çocukların düşlerini çok merak ediyorum
avrupa'yı çok merak ediyorum
avrupa'yı çok merak ediyorum
sonumuzu çok merak ediyorum

yüzünün arkasında rüzgâr gibi bir istanbul
dokunsam bütün yapraklarım birden dökülecek
bulup bulup yitirdiğim anılarım sızlıyor
birzamanlar silik soluk yaşadığım istanbul
padişahlar mermerler düşler şehri istanbul
unutulmuş nişan çiçekleri antika vazolarda
o soylu samurların ağrıyan vatansızlığı
kopmuş köşebağları — yıkılmış günü — ürkek ve
[haraçmezat
güvelerle güvelerli — şaşkın ve sonrasız ve yıkık
kim yazmış bu kitabı neresinden başlamalı
neresinden yakmalı bu saltanat döküntüsünü
benden adres soruyor silindir şapkalı biri
ya hep kuran okumuş ya soycak kahireli
uzun sivri yüzlerinde âsûrî bezirgânlığı
bir avuç leş sineği kıral mezarlarından
sen deli misin hacı — ben mekândan münezzehim
işsizim duraksızım cıgaran kuru mu hacı
madam okkalı madam — üç sıra altun gerdanı
martılar gözlerime konup kalkıyor
gözlerimden yağmur yağmur uyku akıyor
rıhtım kahvesinde bir çırak var ki
rıhtım kahvesinde palabıyık nargileler

kimlik cüzdanımı denize atsam diyorum
atsam diyorum şu köprü'yü sanki ne diye
sanki ne diyeymiş yalnızlığın eşkıyalığı
adımı birdenbire
adımı birdenbire unuttum
bir patron bir dilenci bir serseri hah ha
adım benim bir köşede kerpiçler arasında
karanlıkta gözler gibi bakıştığımız
dalgın oyun kuzusu
kimsesiz adım
asker mektupları — mapusâne türküleri — yara izleri
karakollar — hacizler — han köşeleri
adımı birdenbire sanki ne diye
sanki ne diyeymiş yokluğa yalvarmalarım
adım benim
inatçı topal karınca!

köprü'nün dilinden, hiçkimse anlamıyor hah ha
yoklukların ortasında salaklar oratoryosu
ey kahraman ey ışıksız ey uşak ey madalyalı
bütün sesler bölüşüldü — leyleğe laklak hah ha
hah ha diyor varoşlardan kara bulut gibi hah ha
geliyor doğurarak
geliyor emzirerek
geliyor adım adım
bozulup düzelerek
hah ha diyor ha bakalım — leyleğe laklak hah ha

birsabah yine sisler arasından istanbul gözükecek
sanki ne diyeymiş yalnızlığın eşkıyalığı
yüzünün arkasından rüzgâr gibi bir istanbul

yaşamak deyip körtopal bir dünya yaratmışız
sapıtıp olmıyacak düşlere girmiş batmışız
gece elimden tutup kandilimkör dolaştım
darmadağın paramparça kötü sayıklıyordu
etleri çürükçürüktü ekmeği bizans kokuyordu
bir ölünün koynundan utanarak kaçtım
şarkıları sevmiyordum kerratı sevmiyordum
tefecilik gibi birşey
vurgunculuk gibi birşey
iğrenmek gibi birşey
pulları dilekçeleri tapuları sevmiyordum
yerimi yitirmiştim bir gören çıkmıyordu
ışıkları sevmiyordum karanlığım ağrıyordu
kerpiç dam körkaranlık aklımdan çıkmıyordu

her şarkıdan acıburuk bir satır
minareler istanbul'u felâha çağırıyorlar
istanbul dedikleri bir paket köylü cıgarası
istanbul dedikleri bir tas işkembe çorbası
istanbul dedikleri bir güzel başıboşluk
gözlerimde mazlum bir karabeyaz
şu insanlar, şu ışıkta kıvıl kıvıl telâş telâş insanlar
kim çala kim oynaya, hah ha
hah ha diyor ha bakalım — leyleğe laklak hah ha
bir avuç rakı serpsem yüzleri aydınlanacak
beni tutup asacaklar, sonra bana tapacaklar
minareler istanbul'u felâha çağırıyorlar
bırakın çağırsınlar istanbul'u felâha
bu ezanlar olmasa bu yalınkılıç minareler
istanbul vallahi yıkılırdı!

hiç böyle kıvılcımlı günler yaşamamıştık
başlarımız üstünde ateşli paraleller
yasağın ıslıkla çalındığı böyle hiç görülmemişti
belimin ortasında betonarme saltanatı
keops, cüce keops, inatçı çöl domuzu!
cüceler sarmış dünyamızı kıyamet cüceleri!

domates sokaktaydı ben sokaktaydım
kalın kara bir çizgiyi birlikte aştık
ağustos gömleğimde kire batmıştı
gülerek kahırlıydık çok kötü atılmıştık
iş deyip ekmek deyip, yaşanası dünya deyip
gölgemizi yılansırtı bulvarlara yıkmıştık
keşke hiçkimseyi görmese tanımasaydım
anama sövselerdi keşke — kimseden iş sormasaydım
bu bendeki yürek demirdenmiş demirden!

hacının semâverinden tekke model şeyh zemzem
demokratik imbikleme kamyonlu kervanbaşı
hayda bre post kavgası, gidinin kıytırıkları!
şehzade'den hiç böyle gazaplı geçmemiştim
beyazıt'ta bir akşam müzelik olup çıktım
ellerim büyüyordu ellerimden korkuyordum
sarayburnu karanlıkta bir destan okuyordu
beyoğlu başka çırpınıyordu edirnekapı başka
sirkeci duvar duvar üstüme yıkılmıştı

bir eski plâktır estirir arka sokaklarda
bir yaşlı çeşmedir döktürür zehirzıkkım
istanbul dedikleri bir kilo domatestir
istanbul'a turist gelir inci gelir göz gelmez
istanbul'u domates kadar hiçkimse bilmez

karakalem bir istanbul çiziyorum karmakarışık
altun gözlüklü yalınayak bir istanbul
işaret parmağımda bir damla kan
gökyüzü bölükpörçük kırpışıyor üstümde
deniz katran gibi göbeğinden soluyor
reklâm ışıkları ağrıtıyor karanlığımı
şimdi yıldız ışığında iki kerpiç başbaşa
kav çakmak kara kaygu acı türkü içiçe
arabın cenneti soğuk — dondum be usta
lâponun cenneti sıcak — yandım be usta
beni şahdamarımdan kestin be usta
şol cennetin ırmakları şorlamaz kanım gibi
içi kardeşlik yüklü bulunur benim gibi
yanar istanbul'un ışıkları yeleley yanar söner
sallanır karanlıkta derviş derviş şilepler
yüreğimi tutmasam — sesimi tutmasam yok mu
yarıgece demeyip sırılsıklam
galata kulesinden haykıracağım
karakalem bir istanbul karmakarışık!

ben adımı kavga gibi atmışım ortalara
adımın arkasında kançiçekleri
şu cüceler olmasa şu müzelik kırtıpiller
istanbul vallahi yıkılırdı
bir patrona bin kadın — üç kardeşe bir gelin
hah ha diyor ha bakalım — leyleğe laklak hah ha
tüysüz bir hamal herkese birden bakıyor
istanbul'u şeleklemiş günah gibi çekiyor
semerinin kaşından istanbul gözüküyor
kubbeler boyu kitap ve yalınkılıç minareler
güzeller güzeli istanbul gözüküyor
—gidinin kıytırıkları!—
semerinin kaşından osmanlı gözüküyor
semerinin kaşından kurtuluş gözüküyor
semerinin kaşından sosyal adalet
—ah ulan aptaloğlu!—
ben bu semeri biryerlerde görmüş gibiyim
ben bu semeri vallahi tanıyorum
yıldız'dan tanıyorum — haşmetpenahın mükellef
[gardırobundan
non memorandum spesiyal
—gidinin kıytırıkları!—
şu cüceler olmasa şu müzelik kırtıpiller
İstanbul vallahi yıkılırdı!
karakalem bir istanbul karmakarışık
altun gözlüklü yalınayak bir istanbul

bu benim çektiklerimin bir adı var ben bilemiyorum
bir çocuk ağlıyor içimde — kıyısında çocuk bahçelerinin
gözlerimde arefeler — ellerimde bayramsonu
[yorgunlukları
hangi iskeleye varsam içimde bu ürperti
nezaman düdükler ötüşse çıldırasım geliyor!
caddeler döşeyip caddesiz olmak
yapılar kondurup yuvasız olmak
gemilere baka baka yaşlanmak
bu benim çektiklerimin bir adı var ben bilemiyorum
adımın arkasında kançiçekleri

yasakları çok merak ediyorum
korkuları çok merak ediyorum
bir gözümde belâ bir gözümde şer
yumruğumda zenci boksör — yüreğim grevöncesi
sonumuzu çok merak ediyorum!

bu benim çektiklerimin bir adı var ben bilemiyorum
ben bilemiyorum
ben
bilemiyorum!

DÖL YORGUNU

beni sevme sakın
ateşleri sev kıtlıkları sev yoksullukları sev
beni sevme sakın

yoluma yatmıyor mu hersabah bu bakkal sabahları böyle
[edepsiz
hızıma düşmüyor mu bu kumral öğlesonları —
[kesiliyorum!
ben seni biliyorum çok eskilerden — sen varsın
zincirli it seslerinden liman denizlerinden
kurukafa bakışlı soylu konaklarından
artırma salonlarında antika eşyalardan
ben seni tanıyorum çok eskilerden
sen yoksun
sokaklarda ezik gül ağrıları

beni sevme sakın
beni katma ekmeğine beni bölme uykularında beni
[azaltma
döl yorgunu dallar mısın seni sevdikçe tükeniyorum
başka dur başka söyle başka sevil, ama hiç bitme
ama olmaz sen bitmezsen
ama olmaz ben gelmezsem
sulara bak, göçüp giden kuşlara bak, soṇ gülü ḳopart,
[ağlama
bir ışıklar kalsın orda — beni bırak — sen çek git
büyüt beni etlerinde — ağrın gibi acın gibi türkülere dök
bir karanfil tütsün uzaklarda — ellerin değsin, değmesin!
belki de bu
belki de hiç
belki de sonu baştan
görmenin yalnızlığı!

beni sevme sakın
ateşleri sev kıtlıkları sev yoksullukları sev
beni sevme sakın
beni hiç sevme
çünkü sevmek
karanlıkta gülüşüdür ölümün

bu belki yokolduğumuz
bu belki bensizliğin
bu belki sensizliğim
belki görmek sonu baştan
belki

KAVEL

işime karım dedim
karıma kavel diyeceğim
ve soluğum tükenmedikçe bu doyumsuz dünyada
güneşe karışmadıkça etim
kavel grevcilerinin türküsünü söyliyeceğim

ve izin verirlerse istinyeli emekçi kardeşlerim
izin verirlerse kavel grevcileri
ve ben kendimi tutabilirsem eğer
sesimi tutabilirsem
o çoban ateşlerinin parladığı yerde kavel'de
o erkekçe direnilen yerde kavel'de
karın altında nişanlanıp
dostlarımın arasında öpeceğim
nişanlımı kavel kapısında

ve izin verirlerse istinyeli emekçi kardeşlerim
izin verirlerse kavel grevcileri
ilk çocuğumun adını
kavel koyacağım

EFENDİLER

yoktu yok
ve tarla sınırlarında kan vardı
analar en güzel çocuklarını
çocuklar yüreklerini
ve silâh hiçbir zaman
böylesine kutsal olmadı

yoktu yok
ve bıçak dayanmıştı kemiğe
açlıkta işsizlikte ezilmişlikte
kim söyler bu türküyü kim düzer bu ağıdı kim
kocaman eller midir bu bağlamalarda
efendiler efendiler efendiler!

bütün davullar gülünç
bütün silâhlar saçma
onlarla gitti o davullar, şimdi yok
onlarla kaldı o silâhlar, şimdi var
efendiler efendiler efendiler!

yoktu yok
bir sömürge havasıydı aşk diye damarlarda
ve bütün sınırlarda kan vardı
bir ekmek bulup bölüştüler
bir türkü bulup bölüştüler
ve sokaklarda dolaştırmak için özgürlüğü
ve vatanı anavatan yapmak için bir anda
efendiler efendiler efendiler!
kim söyler bu türküyü kim düzer bu ağıdı kim
ve kim varmış barışa elyordamıyla

yoktu yok
verecek hiçbir şeyleri yoktu yüreklerinden başka
ve barışın demir kapılarında sıkılmış yumrukları
toprağı sürer gibi demiri döver gibi dövüştüler
düştüler
birgün yine kalkmak için ayağa
ve bu çetin kavganın
mustafa kemal dedik adına
efendiler efendiler efendiler!

TUTANAK

1965'leri yaşayanlara

kanlı bir gömlekti omuzlarında mart güneşi
düşünüyordu ozan
pilâstik yerküreyi bir çocuk başı gibi okşayarak
bir başka şafağın irkiltisiyle çoğul
düşünüyordu ozan
vietnam'ı kongo'yu ve kendi ülkesini
bir çocuk başı okşar gibi okşayarak
1965 sularında
pilâstik yerküreyi

ellerinde çiğdemçiçekleriyle çocuklar
demirin kömürün petrolün kahrından uzak
işyerlerinde grev
gazetelerde kürk ve kadın
ve kadillak
evcil bir güvercin gibi sokulgan
sıcak
1965 sularında yoksulluk

ve yoksulluk diyordu ozan
yâni yapıp yaratmak
yâni söküp çıkartmak
yâni gelin gelin donatmak şu yeryüzünü
ve aç ölmek gökyüzüne

güneşin önünden jetler geçiyordu
jetlerin gölgesinde grevciler
ağır
uzun
ve çetin
ağır uzun ve kaygulu ve çetin
kâğıdın biryanında bakkal kasap hesapları ve kira
sendikanın grev fonu
ve beş aylık ödentisi partinin
bir yanında kâğıdın
bir öfkeli şiirin
alevli dizeleri:
kimi mavi
kimi pembe
kimi mor

kanlı bir gömlekti omuzlarında mart güneşi

dinler gibi karanlıkta kentin uğultusunu
düşünüyordu ozan
ellerinde çiğdemçiçekleriyle çocuklar
demirin kömürün petrolün kahrından uzak
kara tohum deler gibi kara toprağı
delip kara perdesini ölümün
papatyalar ve böcekler ve kuşlarla baharda
güneşli yeşillerde oynaşacaklar

yaşamak ne ki başka
ne ki başka
şu üç günlük konuklukta çocukluk
şu koskoca evrende!

eğer satılmışlık
eğer uşaklık
eğer ölüm
ey güneşten bakan ustaları insanlık acısının
ne getirir papatyalı çayırlarda kuşlarlı çocuklara
ne bırakır yarınına kuşlarlı çocukların
şu kısacık konuklukta bu çirkin acı!

ey güneşten bakan ustaları insanlık onurunun
işçinin pençeleri kömürde
düşmanının pençeleri tetikte
yatıyor kardeşimin kanlı ölüsü
yatıyor kömür ocaklarında

nedir ki onbeş kuruş
nedir ki bir sıcacık somun ekmek
bir koca günde!

toplumcular yalan söylüyorlar kardeşim — inanma
ulusal geliri sen yiyorsun mehmet — niiinni!
toplumcular yalan söylüyorlar kardeşim — inanma
sen hiç vergi vermiyorsun mehmet — niiinni!
toplumcular yalan söylüyorlar kardeşim — inanma
bankalarda milyonların yatıyor mehmet — niiinni!
toplumcular yalan söylüyorlar kardeşim — inanma
çiftliklerin hepsi senin mehmet – niiinni!
toplumcular kardeşim
"altı da bir üstü de birdir yerin" kardeşim
ortalık güllük gülüstanlık kardeşim
hepsi yalan kardeşim
"talas'ın altı kuyu" kardeşim
bilimciler gerçekçiler kardeşim
yat da uyu mışıl mışıl kardeşim
uyu benim / uyu işçim / uyu tosunum uyu /
uyu da büyü — niiinni
niiinni
niiinni!

takvim bahar diyordu
güneşin önünden jetler
işyerlerinde grev
gazetelerde kürk ve kadın
ve kadillak
evcil bir güvercin gibi sokulgan
sıcak
1965 sularında yoksulluk

pilâstik yerküreyi bir çocuk başı gibi okşayarak
düşünüyordu ozan:
geceler nasıl da renk renk ışıklarla donatılmıştı
karakış ne güzeldi sıcacık yumuşacık kedicik camlar
[ardında
neft çamuru nasıl da coşturuyordu motorları — hey be!
kıvılcımlar saça saça tren erkeği
yaka yaka zonguldak'ın kömürlerini
ne de eğlenceliydi tünellerden geçerken kara tren —
[hey be!
delip delip kara yalçın dağları — hey be
ulaşmak sevgiliye
kuş gibi!

kaldırınca telefonu
dokununca düğmeye
çekince kolu
hey be!

çevirince anahtarı
yüklenince pedala
dağlar ekin ekin biçilmiş gibi
hey be!

atlayınca uçağa
vınlayınca pervane
okyanuslar havuz sanki
hey be!

ve düşünüyordu ozan
birdenbire boş gelip boş gittiğini şileplerin
trenlerin çakılıp çakılıp kaldığını birdenbire dağ
[başlarında
tezgâhların sustuğunu suların kesildiğini
postacının bile mektup getirmediğini birdenbire
çöplerin dağlar gibi yığıldığını
telefonun sustuğunu
fırının soğuduğunu
yâni birdenbire aç ve çıplak ve buz gibi kaldığını
[dünyanın
birdenbire tütünsüz
birdenbire içkisiz
birdenbire öğretmensiz
okulsuz
yaşamak eğer yâni
eğer yâni sevişmek
kolkola olmak yâni
şu sokaklarda
ve olamamak!

ey güneşten bakıp duran ustaları büyük acının
ey kendi gürültüsünden ürküp kaçan güzel kuş

meşrutiyet alanında bir eski yontu
mapusâne kapısında bir paslı kilit
mahkemede kırık kalem
gömütlükte taşsız gömüt
düşlerinde barışçı da sefaletoğlu
sokakta kanlı bencil
sefaletoğlu
dikilmiş medrese kapısında üniversitenin
çelme takar devrimcilere
sefaletoğlu
anlamadan gerici
bilmeden faşist
ey güneşten bakan ustaları büyük acının
bir elim kömür söker kozlu'da
bir elimse tetikte
ateşle kanla söndürüldü
sarışapkalılar grevi
zonguldak kömür ocaklarında

ey benim
başkaldıran bayraklara
bayraklara
bayraklara bölünen yüreğim
acıların kapısında bir eski mart güneşi
ve durmadan yinelenen o yemenli türküler
bir kanlı parmak izi ak kâğıtlarda
bir paslı mühür
"bu dünyada eremezsen murada"
diyor bir ağıt
diyor bir sabah
diyor bağlamalarda kahır
diyor bir mehmet
"bu dünyada eremezsen murada
huzûr-ı mahşerde divana kalır"

neresidir o divan
kimler kurmuş divanı hey bre yiğit
hâlâ mı o cehennem
o cennet!

işlemek arı gibi
akmak sularca
ve donatmak gelin gelin
donatmak yeryüzünü

ortasında alanların
ortasında caddelerin
pamukların pirinçlerin ve buğdayların
aç ve çıplak
aç ve yetim
aç ve yalnız
ölüp gitmek gökyüzüne!

ey benim
başkaldıran bayraklara
bayraklara
bayraklara bölünen yüreğim
ışıl ışıl öğretmenim
hırçın arım
kadınım

adam olur bu ülke
olacak elbet!
sen böyle işledikçe bu ilkel yüzleri o ışıklı ellerinle bir bir
biz böyle yürüdükçe caddelerde güzel günlere
ve temmuz dağlarında bir bölük kar gibi güldükçe
[umutlarda
yarın gözlü kızlarımız
ve yattıkça kömür ocaklarında
kurşun yemiş kardeşimin yiğit ölüsü
adam olur bu ülke
olacak elbet!

1965, ankara

GEÇİTTE
GEYİKTE
GÜZELDE

ezik bir güz gecesini kıyısından yaşamıştık
eminecik ismailcik ve ötekiler
o nasıl topraklardı — yangınlara durmuş gibiydik
eldeğmemiş yanlarımız alaşafakta geyikler
biz biraz büyük sustuk — bu belki büyük suçumuz
kutsal ve kızgın
o benim cansıkıntım ben onun kurtuluşu
ıslak bir külrenginde birdenbire bir çöl sanki
[susuzluğumuz
büyük bir korku gibi birden açıkta kalmıştık
eminecik ismailcik ve ötekiler

biz şimdi neden böyle neden böyle kendiliğinden
şimdi size istanbullu bir yağmur desem
öpülmemiş kızların gözlerindeki
—ah şu bizim körlüklerimiz!—
oysa ne güzeldik ne güzeldik ne çoktuk kavgalarca
geçitlerde geyikler gibi ürkek
bu yağmur istanbullu marsilyalı belki de napolili
heryerde hep, o çerçeve — hep aynı gözlerle yağmur
oysa biz kendi yağmurumuzda bir başka ıpıslaktık
eminecik ismailcik ve ötekiler

üç nokta koyup yeniden başlamalıyız
bu yozluk birgün yıkılacak bir başka gülecek bu sokaklar
ben bu alanlarda çoğum
benim anam kocaman
benim öfkem eminenin bayramsızlığı
bırakın bu sabahları ben size bir başka sabah
[göstereceğim
şu yiğit ellerimizle yarattığımız
benim anam kocaman

hani yağmurda demiştik sınırları zorladığımız
karanlığı yaktığımız duvarları yıktığımız ve daha
hani birşey demiştik kanımızın son damlasına
uff — ne büyükmüş sevişmek — yasaklar azot oksijen
birlikte bir güz gecesini içinden yaşamıştık
eminecik ismailcik ve ötekiler

de göster kendini artık — önümüzü görelim bir
hani bir aşk getirmiştik şu rezil düzene karşı
daha renkli düşünmüştük — de göster büyüklüğünü
cömert günlere gebe, kızoğlankız topraklarımız
de göster kendini artık — gün doğsun gözlerimize
bu ışıklar bizim değil
bu sokaklar bizim değil
bu kahkaha bizim değil
biri benim cansıkıntım öbürü belki de hiç
nedense kendimizden çıkamıyoruz
nedense hepbirlikte yalnızız
ufff — ne büyükmüş sevişmek — yasaklar azot oksijen
yanlışlıkla öldürülmüş gibiydik
eminecik ismailcik ve ötekiler

ŞAPKA

bak işte görüyor musun diyemiyorum
dilimin ucunadek geliyor diyemiyorum
bir gökyüzü var ki bu senin bilmediğin
bir kırmızı var ki bu senin hiç görmediğin
balıklar öyle yüzmez o sularda, sen yoksun
şarkılar bir böyle götürmez insanı erguvanlardan
sende hiç özlemek yok mu a bekleroğlu
sende hiç bunalmak yok mu a cennetmekân
ne tutarsın bu şapkayı başında
ne tutarsın bu başında şapkayı
bak işte görüyor musun diyemiyorum
dilimin ucunadek geliyor diyemiyorum

biliyorum nah işte mutluluk şuracıkta
şu kilidi kırdınmı arkası cennetiâlâ
hidrojeni füzesiyle korkuya kuluçkada
höt desen devrim doğuracak perşembe gebe
bak işte görüyor musun diyemiyorum
dilimin ucunadek geliyor diyemiyorum

sen hiç vatansamaz mısın varsamaz mısın
sen hiç onursamaz mısın çoksamaz mısın
sen hiç utanmaz mısın arlanmaz mısın
hele bir döndür başını da şu gidişe bak
hele bir döndür başını da şu düzene bak
hele bir döndür başını da şu haline bak
bak işte görüyor musun diyemiyorum
dilimin ucunadek geliyor diyemiyorum

köleliğin karşılığını buldum sözlükte
toplumculuk ne demekmiş biliyor musun
biri yer biri bakar biliyor musun
apartıman bundan çıkar biliyor musun
ondan sonra kulismulis kilitmilit mapusâne
ondan sonra allahmallah yalandolan kaşkariko
kimden aldın bu şapkayı başına
ne tutarsın bu şapkayı başında
neden yere çalmıyorsun bu şapkayı başına
yere neden bu başı şapkayına
bak işte görüyor musun diyemiyorum
dilimin ucunadek geliyor diyemiyorum

YİTİKLER ÇIKMAZI

yitikler çıkmazında *'bir ihtimal daha var'*
eski duvar diplerinde yenik savaş kızgınlıkları
bir kördüğüm buralarda, söylenen bir eski türkü
sarılarda takım takım donkişot kahramanlıklar

bağlamak gözlerimizi ve tutmak ellerimizden
ve bir çıkın güneşle dönmek köylüce yorgunluklardan
sakallı sokaklarımızda dev karınlı çocuklarımız
ve durmadan öksüz sofralarımızda ve durmadan yoksul
babalar göçüp gider oğullar göçüp gider güneş eskimez
hayvansı bir alışkanlık bu bizim kızgınlığımız
yitikler çıkmazında kantutmuş ellerimizi
bir ihtimal daha yok

bir sustum — bir eski tabloyu sıyırdım uykularından
yüzler tanınmadıkça kan kokacak kırmızıgüller hep
onlarsa yumruklarını anlıyarak kullanmadılar
ve şimdi silâh gibi durmadan karanlıklarda

çocuklar açılır eski anaların kollarında yeni çocuklar
ey çocuklar ey eski memelerde yeni açlıklar!
yitikler çıkmazında direkte asılıyım
körlüğümü din diye bulutlarüstü saltanatlara
çapraz iki çizgi namuslu ekmeğime
alnımın ortasında bir kara kilit
erkek bir kurt gibi tedirginim apaçık
kötümserlik it gibi paçamı bırakmıyor
parmaklarım dilim dilim dinamit
ya birini ya kendimi ya da bu kenti
onlarsa yumruklarını anlıyarak kullanmadılar
onlarsa bir eskiçağ gecesini omuzlayıp ortasından
kavgaya koşar gibi ölümden kaçar gibi
yıldızlara yıldızlara yürüdüler hep
'bir ihtimal daha var'

yitikler çıkmazından kurtulabiliriz
yepyeni bir göz getirdim anlıyacaklar
artık yaşamaktan iğrenmiyorum
bir ihtimal daha yok

O ATEŞLER
ORDA
UZAK

yürürdük
yürürdü matematik
mağaralar çadırlar gökdelenler bizimle birlik
taşbaltalar barutlar çekirdeksel silâhlar yürürdü
[önümüzde
büyürdü kaygularımız tutulmamış balıklardan
öpülmemiş yanaklardan büyürdü korkularımız
ateşler yakardık durmadan — biterdi karanlığın
[yöreselliği
kapkara güneşlerdi mutsuz sofralarda diş diş bölüşülen
alınlar değdikçe sömürge yasalarına
ve dolaplar
dolaplar dönerdi hep
büyüktü beklediğimiz tutsak varoluşlarda

yürürdük
yürürdü bilimler bizimle birlik
öküzün zamansızlığı ve çok uzaklığı dönencelerin
kadınlar yakın ve uzaktılar yataklarda
içkiler bulur avunurduk ölürdü tekliğimiz
içkiler dökülürdü
yapraklar dökülürdü
eskiler dökülürdü
dökülürdük içkilerle yapraklarla ve eskilerle
bir kuşlar kalırdı o yazlardan o çağıran su seslerinde
ve sular ki bizdik biraz
benzerdi sular ayrılık acımıza çok
ve dolaplar dönerdi
dönerdi paslı düzen kapkaç karanlığında
artardı azınlık mutlulukları
büyürken korkunun gözbebekleri
güzel eski ölülerdi unutulmayan
ölülerdi bazı bazı
güzel
eski
unutulmayan
üzgünlükte yakındık mozayiklere!

yürürdük
diri günler büyürdü karınlarında
uzaktı yakındı sevişkendi kadınlar türkçeleyin
sıcak sular dökünürdük ölümler döküldükçe yollarımıza
sonra dururduk resimlerde
mavilerle sarılarla yeşillerle bakardık
ne de güzeldi gözlerimiz yanyana resimlerde
ne de çoktu
ne de uzak!
bir bulut çin karası
çok uzak bir yolculuk ve savrulan kırlangıçlar
bu bizim yüzlerimizdi
bu bizim özlemlerimiz
ve sonra ağır ağır
ve sonra birdenbire
sanki hiç yokmuş gibi
silinirdi gölgelerimiz
yaşamak güzel miydi değil miydi değer miydi
[gözyaşlarına
artardı eskimo yalnızlığımız kutup kutup

yürürdük
yürümekti dünyada ilk ve son görevimiz
ve güneşe tohum atmak
döllemek ölümümüzü
öyle uzun dururdu çocuk kalmalarımız
öyle yeşil öyle pembe
dinmeyen bir gümüş dere
uzakta
çok uzakta
yakında
çok yakında!

yürürdük
yürürdü matematik
öyle ucuzduk ki utanırdı malpazarları
hallerde meyvalar öksüzleşirdi
birşeyler fısıldardı o herkese tıpkı sabahlardan

direnmek ve kurtarmak yasakları
anlamak bir noktada ve koskocaman ufff
zencilerin iri yumruklarını anlamak bir noktada
ve anlamamak
o noktada
o noktada
bezlerin bayraklaştığı

yürürdük
bir büyük sıkıntıydı ufacık tezgâhlarda
çarşılar kurardık soyulurduk — eşkıya yazılırdık ak
[defterlere
kara tanıklar emzirirdi ak analar — utanırdık kuşaklarca
bir büyük yönsüzlüktü aslında paylaştığımız
takvimlere baka baka yaşlanmak —
— tı belki

ey kuşaklar
ey kuşkular
ey sütsüz memelerde körpe umutlar
öyle uzun dururdu çocuk kalmalarımız
ve sular ki benzerdi bize — benzerdi ayrılık acımıza çok
dizlerimiz dibinde
mızmız gölgelerimiz

yürürdük
yürürdü matematik
taşbaltalar barutlar çekirdeksel silâhlar bizimle birlik
ay hep kaldı oralarda
ay gibi kadınlar kabartmalarda
küçük memur akşamları — dul prenses öğleleri
sokak satıcıları kaldılar oralarda
orda tanrılar vardı, ne güzel tanrılardı
gülerşek gülerlerdi ağlarsak ağlarlardı
biz şimdi çok yalnızız — yok artık oyuncak tanrılarımız
küçücük ekmeklerin büyük gürültüleri
nasıl da yanyanayız uzaklardayız
nasıl da hepbirlikte ve tek tek
bu belki en güzeli
bu belki aradığımız
bu belki büyük özlem
kaçtığımız bu belki
belki
belki
belki

zeytin ekmek yoksulluğu ve sıcak sular dökünmeler hep
pazarlarda bezirgân yalnızlıkları

FETTAH

posta gelmiş diyorlar
posta gelmiş
kahvenin camlarına sulusepken vuruyor
dağlar boranlı diyorlar
ölüm diyorlar
demek, postacı bücür fettah
demek, o hınzır dağları yırtıp
heygidi osmanlı dağlar hey
heygidi koca fettah türk fettah

topaç gibi diyor ikinci mektup
topaç gibi yüzlerce çocuk
ömerin salih dersen
yedi yerinden vurdu anasını — bilesin
deyip kesiyor
nabzımı yokluyorum

şimdi yakınlar ırak, yıldızlar kuru, eller buz
şimdi masallarla çoğalmak
şimdi biz ölmüyoruz
dağlar
osmanlı dağlar!

ölüler ölümcül yaralılar diyor üçüncü mektup
tanıklar para yiyesiler — bilesin
kan yerde kalıyor ağam — diye yazıyor
imza yerinde sol elin başparmağı
altında bir el resmi
bir güvercin
bir bıçak
ve bâki selâm

kellemi arıyorum

dağlar
osmanlı dağlar!

bütün bilimler susar
bütün varsayımlar bütün sanatlar susar
bir çocuk doğar, aptal mavide bir çığlık büyür
osmanlı dağlarda bir çocuk fettah
büyür büyür büyür, ekmek kavgası olur
artık beni hiçkimse susturamaz

kahvenin camlarına sulusepken vuruyor
cephesinde yeni birşey yok
şimdi yakınlar ırak yıldızlar kuru eller buz
şimdi masallarla çoğalmak
şimdi biz ölmüyoruz!
karın altında toprak
toprakta tohum
tohumda gizli güneş
döllükte umut
döllükte savaş
biz şimdi ölmüyoruz!

iki dilenci çocuk
bir eski gramofon
"sürerim sürerim gitmez kadana"
cephesinde yeni birşey yok
iyi bir köylü
ters tutmuş gazeteyi
ilân sayfasında barış arıyor
ve kuruyor çarıkları binlerce yıldır
yakılan ormanlarda

dağlar boranlı diyorlar
dağlar ölüm diyorlar
uyyyy osmanlı dağlarda
koca fettah türk fettah

artık beni hiçkimse susturamaz

GECEKONDU
AYNASI

iyi şeyler düşünüp kötü yaşamak kötü
kılıç kınını yerse aynalar sallanırsa
fırtınalar oynarsa daracık kapılarda
bilmem ki

durup öylece baktık

çıkarıp topraksızlığını koydu ortaya
karanlık odalarda uyutulmuş öfkelerini
saksılarda karanfiller büktüler boyunlarını
çıkarıp satılmışlığını koydu ortaya
ırzını nikâhını kınlarını yiyen kılıçlarını
çıkarıp yumruklarını koydu ortaya
bir bölük karga sabahı çirkin güzelliklerde

durup öylece baktık

yüzyıllar durup baktı
gömütlükler durup baktı
satılık elleri ırgat pazarlarının
namlunun ucundaki kuş durup baktı
anadolu yollarında tozlu kamyonlar
çıkınlar heybeler ve dürülü yorganlar
türkülere bulaşmış kimsesizlikler
ve tuz - ekmek durup baktı
durup öylece baktık

dağbaşlarında dağlar gibi yalnızlığımız
yürü desen köroğlular yürürdü yüreklerimizden — ne
[haber!
bir çift güvercin garipliğimiz o yenik akşamlarda
bilmem ki

durup öylece baktık

yol açardık taş kırardık ölüler gelip geçerdi biz kalırdık
konaklarda duraklarda eskirdik beklemekten
eskirdik selâm selâm
eskirdik umut umut
açmadan solardı çiçeklerimiz
bir türkü bulup getirirdik, en ağrılı yerimize korduk
dedelerle söyleşirdik, kimbilir kaç bin yıllık
inciler dizerdik akarsulara
fos çıkardı kozlarımız, şaşardık
kadın derdik kadın derdik, bir çift göz çizerdik yıllarımıza
ya damlara düşerdik
ya da içerdik
çağlar geçerdi üstümüzden, biz öyle yılgın çocuk
[bahçelerinde
bir sürekli düş sanki
anlaşılmaz bir ninni
bir karınca ölüsü
ve bir kuru örümcek
bilmem ki

durup öylece baktık

masmavi bir oyuncaktı salınırdı ellerimize
uzadıkça uzaklaşan masmavi bir oyuncak
yanılmıştık göksüzdük uzaktık sularımızdan
gözlerimiz yoktu bizim, başkasınındı
çok eski paralardı söz diye
ağzımız yoktu bizim, başkasınındı
bir avuçluk suda doğup döllenip ölen
bir karanlık çoğunluktuk, adı belirsiz
tutunup hınzır katırların kuyruklarına
köryoluna hiç uğruna cennetlere bölünürdük
çirkin güzelliklerle sevinilen bu ülkelerde
bilmem ki

çok uzaktan gelmişmişim, çok çok uzaktan
milyonlarla sayılmazmış sırtımdaki yük
büyükmüşüm çetinmişim yaratanmışım
bilmem ki
iyi şeyler düşünüp kötü yaşamak kötü
dal kopmasın ağacından, koparsa
koparsa havasından şu insan teki
kılıç kınını yerse aynalar sallanırsa
yumruklar konuşursa mermer masalarında işsizliğin
yalnızlığın
boşluğun
bilmem ki

durup öylece baktık

bu demir divriği dağlarından
ben söktüm ulan ben söktüm
bu namlu divriği demirinden
ben döktüm ulan ben döktüm
bu ak bileklerde bu kapkara kelepçe
ben dövdüm ulan ben dövdüm
ben dövdüm ateşlerde bu kelepçeyi
bu biçimi bu demire ben verdim

şimdi kaysı çiçekleri tozutur geçer
şimdi şarap düşer kızgın bağlara
şimdi sevdiğimi alır giderler
güz oturur gözlerime dağlar uy!

varalım diyelim ki heeey diyelim
nakışçana duralım korolarla diyelim
heeeey diyelim heeeey
yıkılır bu düzmeceler yıkılır
köprüler kurulur aydınlıklara
gelir birgün kaşla göz arasında
en gizli tomurcukların ucunda gelir
ekmeksiz evin yalnızlığında
kınasız parmakların bakışlarında
uykusuz gecelerin ardında gelir
gelir ulan gelir işte, bal gibi gelir
halaylarla çıkalım korolarla duralım
heeeey diyelim heeeey
bu namlu divriği dağlarından
bu candarma benim kapıbir komşum
bu türkü benim türküm çoğalır kanayarak
kelepçemin karasında bir ak güvercin
ustam kessin ellerimi benim çocuk ellerimi
dağlar uy!
uy dağlar!

ŞAFAKTA

türkçeyi yitirmiştik
hiçbir dil öğrenememiştik daha
bir sıcaklıktı parmakuçlarımızda bir kıvılcım
büyüyen sabah aydınlığında
öyle karışmıştık ki canlılarla
belli değildi nece konuştuğumuz

hindistan'da ispanya'da amerika'da
el kadar gök bir avuç toprak
yaşamak kardeşçe sevişmekten başka ne ki
ölümün yırtılası kara bayrağı
düşer yere istersek
hindistan'da
ispanya'da
amerika'da

durdum şafak sökerken tomurcuklara
tanrıları yaratandı bu duruş
yıkandı tanrıları
durdum toprağımın kuş seslerine
benden geçen seslerine kanatlı kardeşlerimin
uzakları getiren kanatlarına
durdum şafak sökerken akarsulara
sularla akıp giden yalnızlığıma
dinmeyen açlığıma su seslerinde
durdum
durur gibi ölüme

uzatın ellerinizi yalnızlığıma
gün görmemiş tohumlarım delirdidelirecek
çıkarın öpüşülmemiş günleri hesaptan
elele gözgöze sırsıklam
derin hızlı sular gibi yaşamak
insan sesi dalgalanan şu yeryüzünde

ALACAKARANLIKTA
KİMLİK

gürün'de doğdum
allahın bol
    yoksulluğun kolgezdiği
babanın gurbet
ananın ağıt düzdüğü
ve öküzün örümcekle çiftleştiği yerlerin birinde doğdum
arttı kaşık
    bir eklendi
artmadı bulgur

mutlu günlerin dışında
ekmek kavgasının içinde doğdum
tutsak sabahlar yaşadım, masmavi özlemlere kandım
kavak yapraklarında sakız gibi güneşler
ve yitik bereketler ardında çırılçıplak
    düşlerle savrulup gitti çalınmış çocukluğum

gezdim
sevdim
okudum
topraktan kaldırıp ellerimi
alnıma koydum
yangın yerlerinde güneşe karşı
öfkeyle gülen gözler
yıpranmış yalın eller
ve kitaplar çekmiş perdeleri
kapkara gördüm

birdenbire bölündü yol
öğütler köleleşti
kargalaştı öncüler
sığmaz oldu türkülere
kanayan şaşkınlığım
ey kitaplar
ey bilgeler
benim tepetakla öğütçülerim
"ben bu yolun kangısına gideyim?"

acıydı sevinçti korkuydu hınçtı
kerem'di garip'ti karacaoğlan'dı
yunus'tu sinan'dı mustafa kemal'di
destanlar ortasında çalkandım durdum

kurşunlarla delik deşik
urganlarla kan içinde
karahaber ulakları
kan lekeli tutanaklar
soğulmuş kuş gözleri
kırık kanatlar
işsizlik
itilmişlik
ve cüzzamlı yalnızlığı
yolunda ölünülen yuvada

zorlu dağlar
zorlu beller
geçitler
ve yorgun tarlalarda zorlu acılar
insan yüzlü onursuzluk
kanatılan umutlar
onların yüzlerinde gördüm ağrımın aynasını
gözbebeklerimde yaşadım

insan dedim
barış dedim
vurun demedim
bir kancık dönemeçte bir ölümlü gün
yirmiüç baharımda
kelepçe değil kollarımda
yiğitler anası memleketim!

CEZAYİRUNA

artık çekin ellerinizi, utanın çocuklar aç
bakın isa diyorsunuz isa'yı öldüren siz
kocaman kiliselerinizde boynubükük meryemanalarınız
sonra pazarlar dolusu eski savaş türküleri
artık çekin ellerinizi, utanın çocuklar aç

ölmekse — o bizim yaşamak diye öpüp kaldırdığımız
bu duvarlarsa pek çürük — hem belki bu son perdesi
dal gölgesi değil ey sömürgeci, bulut gölgesi değil
zincir gölgesi zincir — kavruldu fidanlarımız
bu kaçıncı afrika ey sömürgeci!

ben yeni dövülmedim baylar — yeni değil boynumda
[zincir yarası
zincirkıran kızgınlığım gül gül açmış nice afrikalarda
elimin dilimin dölümün özgürlüğü — lâf değil ey
[sömürgeci
yatınca devler uykusu — doğrulunca gökgürültüsü
bu kaçıncı afrika ey sömürgeci!

şimdi bunak başkentlere geceler gelir — gamsız
alkole batar gelir, kumara değer gelir, geceler gelir —
[gamsız
şimdi bezirgân sofralarında sabahlar paylaşılır — gamsız
ve cezayir dağlarında bilenir bıçaklarımız — mösyö
bu kaçıncı afrika ey sömürgeci!

kaldır kadehini mösyö — gelecek güzel günler için içelim
nere gitsek bu gökyüzü bizimle birlik gelir — mösyö
bir senin kokmuş saltanatın bir benim zincir ağrılarım
kalır birgün masallara — kaldır kadehini mösyö
bu kaçıncı afrika ey sömürgeci!

biryanda zulüm yasalaşır silâhların gölgesinde — ey
[dünya
biryanda dağlar uğuldar
cezayiruna, cezayiruna!
anlar mısın ey sömürgeci!

SONDAN
BİR ÖNCEKİ
ÇARŞAMBA

uyuyup uyuyup uyanıyorum
bakıyorum
çıt çıkmıyor sokakta
bakıyorum
kibrit çaksam tutuşacak boşluğum
hah diyorum
herhalde tamam

yağmur yağmıyagörsün zifiri karanlıkta
şimşekler çiziçizivermesin penceremin camını
ışıklar kararmasın tiren geçerken
spiker teklemesin
başbakanın ağzından
dikkat sözü geçmesin konuşmalarda
marş girmesin devreye
durupdururken
hah diyorum
herhalde tamam

ağaçlara bakıyorum her bahar
ağaçlarda bir telâş bir telâş, soluksoluğa
böcekler geziniyor damarlarımda
karıncalar hepten "tahmil - tahliye"
sığırcıklar demişsin
çingene orkestrası
kıvılcımlar uçuruyor parmakuçlarım
biryerlerim kaşınıyor
dişice sıcaklıklardan
hah diyorum
herhalde tamam

sigaram bitiverse geceyarısı
iki kişi karanlıkta birşeyler fısıldaşsa
bir beygir birdenbire boşansa koşumlarından
bir it kırsa zincirini durupdururken
koşar - adım geçenler olsa bulvardan
biri dolmuş durağında azıcık huysuzlansa
birileri bildirimsi birşeyler verip geçse
şunu buna onu ona sarılır görsem
üç kişiyi bekler görsem köşebaşında
biri bir mantartabancası patlatsa
bir gazeteyi birkaç kişi birden okusa
uykunun ortasında telefon çalsa
uzun uzun düdükler — betonda kahkahalar
hah diyorum
herhalde tamam

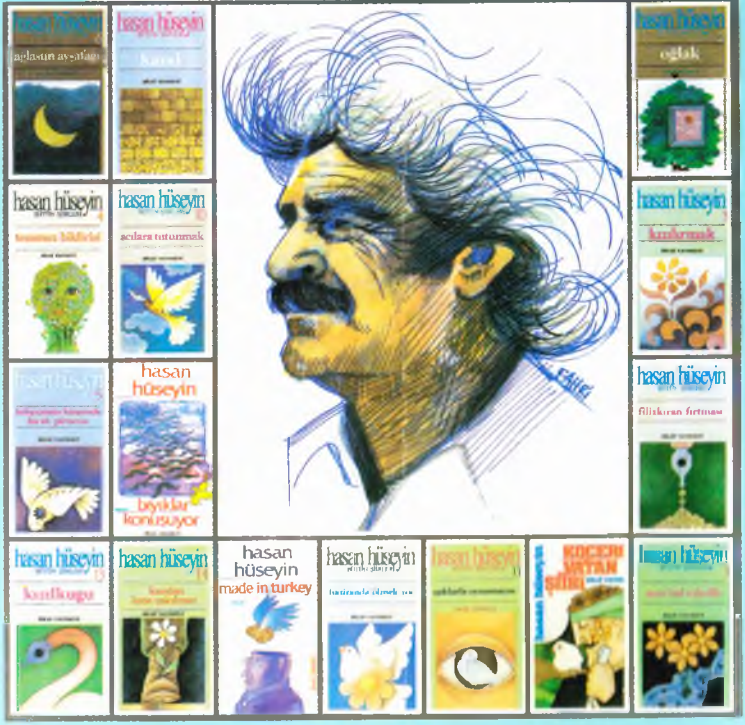
durmadan durmadan büyüyor saksıda çiçek
sıcakların ardından soğuklar geliyor çıkıp
yerelması büyüyor yerin altında
çöplükler kabarıyor çöpçü dirense
hersabah yeni yeni kitaplar vitrinlerde
gazeteler koca koca başlıklar çekiyorlar
biri bir heykele nutuk çekiyor
biri şifreli bir telgraf çekiyor
biri çile çekiyor zindanda hücresinde
biri yokluk çekiyor varlık içinde
kuyudan su çekiyor kumsalda biri
ah çekiyor birileri sevda üstüne
birileri kum çekiyor havuzlu konaklara
cankurtaran geçiyor vınlayarak
itfaiye su sıkarak tutuşmuş yataklara
hah diyorum
herhalde tamam

ve günler böylece gelip geçiyor
ne it ne at ne yağmur
ne saksıda durmadan büyüyen çiçek
ne vurulan kapım ne çalan zilim
ne boşanan beygir ne uluyan it
ne patlayan tabanca ne sönen ışık
ne de kaldırımda sarhoş kavgası
hiçbiri
    hiçbiri getirmiyor bana o günü
yıllaryılı beklediğim o güzel günü

nerde kaldın ey çarşamba
sondan bir önceki güzel çarşamba!

HASAN HÜSEYİN / BÜTÜN ŞİİRLERİ

1. Acıyı Bal Eyledik
2. Oğlak
3. Kızılırmak
4. Temmuz Bildirisi
5. Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin
6. Ağlasun Ayşafağı
7. Koçero Vatan Şiiri
8. Haziranda Ölmek Zor
9. Filizkıran Fırtınası
   (1981 Ö. F. Toprak ve Nevzat Üstün Şiir Ödülleri)
10. Acılara Tutunmak
11. Işıklarla Oynamayın
12. Kavel
    (1963 Yeditepe Şiir Armağanı)
13. Kızılkuğu
    (TRT 1970 Kitap Başarı Ödülü)
14. Kandan Kına Yakılmaz
15. Tohumlar Tuz İçinde

ISBN 975 - 494 - 414 - 8
93 . 06 . Y. 0105 . 0590

7. basım

KDV dahil